РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Обобщена справка връзка с изискванията на чл.29, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО) във връзка със становище по екологична оценка № 9 – 4/2022 г. на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 – 2027

1. съответствие на ИТСР на СЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с обоснованата в Становище по ЕО № 9-4/2022 г. алтернатива по чл. 26, ал. 2, т. 6 от Наредбата за ЕО;

2. степента, в която мерките по чл. 26, ал. 2, т. 7 и т. 8 от Наредбата за ЕО са предвидени в ИТСР.

По отношение т. 1 Съответствие на ИТСР на СЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите,

Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион за планиране от ниво 2 е стратегически планов документ, определящ общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона в годините на новия програмен период 2021–2027.

Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион от ниво 2 за периода 2021–2027 година е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013–2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на секторните стратегии на регионално ниво в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда.

Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен район за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 съответства на основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията в Становището по ЕО.

Съгласно доклада за ЕО :

- На ниво Стратегически приоритети и специфични цели: очаква се реализирането на им да доведе до устойчива околна среда и устойчиво развитие, усвояване на ресурсите по ефективен и устойчив начин, иновативни малки и средни предприятия (МСП), превръщане на отпадъците в ресурси, подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги, опазване и възстановяване на природното и културното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената" градска инфраструктура, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве;
- На ниво цели и конкретни допустими дейности и мерки: очаква се прилагането им да доведе до подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, намаляване на емисиите на парникови газове, развитието на градските общини, ограничаване на шума от обществения градски транспорт в населените места, подобряване състоянието на зелените градски пространства, подобряване на здравната, социалната и културната инфраструктура и увеличаване на материалните активи, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

В доклада за екологична оценка са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от изпълнението на ИТСР на Северозападен регион. Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Очаква се прилагането на ИТСР да доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при изпълнение на предложените в доклада за екологична оценка мерки.

На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от същата, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони, според която ИТСР на СЗР за планиране от ниво 2 няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000.

При извършване на екологична оценка на стратегията са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в доклада за екологична оценка. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

Постигането на заложените цели по ИТСР на Северозападен район от ниво 2 до 2027 г. ще се реализират при условие на стриктно изпълнение на предложените в Становището по ЕО мерки и условия, които са взети предвид в окончателния вариант на ИТСР СЗР от ниво 2 за периода 2021-2027.

По отношение т. 2 - Съответствие на ИТСР на СЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с обоснованата в Становище по ЕО № 9-4/2022 г. алтернатива по чл. 26, ал. 2, т. 6 от Наредбата за ЕО;

На базата на информацията, изложена в ПРР 2021-2027 г., са идентифицирани следните алтернативи:

„Нулева алтернатива" (Алтернатива 1) се дефинира като „съществуващо състояние". При нея се запазват настоящите процеси и тенденции на развитие без прилагане на ИТСР на СЗР. По отношение на опазване на околната среда и човешкото здраве се очаква отрицателно въздействие, тъй като не се предвиждат приоритети и цели, които да доведат до балансирано и устойчиво управление на околната среда, развитие на научния потенциал и квалификацията на хората, подобряване на конкурентоспособността на района. В рамките на нулевата алтернатива не се предвиждат дейности, които да доведат до подобряване на техническата инфраструктура, водоснабдяване и канализация, и инфраструктура, свързана с отпадъците. Алтернатива 1 е неприемлива, тъй като стратегията е изискуем документ съгласно Закона за регионалното развитие.

Алтернатива 2 - Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите предложени в ИТСР за СЗР за периода 2021-2027 г. Въздействието е комплексно положително, поради включването в тази алтернатива на стратегически приоритети и специфични цели, насочени към балансирано и устойчиво управление на околната среда, гарантирането на условия за опазване и подобряване на околната среда, адаптирането й към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси, развитие на региона и подобряване качеството на живот на населението. В рамките на Алтернатива 2 са предвидени дейности и мерки,

насочени към опазване чистотата на въздуха, подобряване на енергийната ефективност, ограничаване на емисиите на парникови газове, повишаване на ефективността на ползване на водите и управление на отпадъчните води и внедряването на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци.

В материалът по ЕО на ИТРС на СЗР от ниво 2 е направено подробно сравнение по определени критерии.

Въз основа на анализа и заключенията в екологичната оценка, мотивирано е избрана Алтернатива 2 за ИТСР на СЗР, която ще доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и здравето на хората при изпълнение на мерките от доклада за екологична оценка. С изпълнението на Алтернатива 2 се изпълняват изискванията на Закона за регионалното развитие и се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на Национална програма за развитие България 2030.

По отношение т.3 - Степента, в която мерките по чл. 26, ал. 2, т. 7 и т. 8 от Наредбата за ЕО са предвидени в ИТСР.

Мерките и условията, произтичащи от Становището по ЕО на ИСТР на СЗР за периода 2021-2027 г. са отразени в окончателния вариант на Стратегията, която ще бъде внесена за разглеждане и приемане от Министерския съвет на Република България**.**

Те са в нова точка 7 - Предвидени мерки със Становище по Екологична Оценка на ИТСР СЗР – МОСВ №9-4/2022

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от прилагането на ИТСР на СЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

А. Мерки и условия за отразяване в окончателния вариант на ИТСР:

Мярка1. За осигуряване на високо качество на питейната вода чрез подобряване на инфраструктурата и разкриване изграждане на нови водоизточници да се включи мярка за изграждане на нови водоизточници в Специфична цел 3.3. Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура, „Мерки за опазване на околната среда.

Действие 1 - Текстът е включен в ***Специфична цел 3.2.устойчива околна среда,*** **цел 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура**

Б. При прилагането на ИТСР за развитие на СЗР регион за планиране от ниво 2 да се изпълняват следните мерки и условия:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ИТСР на СЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. При проектирането и изграждането на обекти, потенциални източници на вредности в околната и жизнената среда, местоположението им да се определя съобразно предвидените за тази дейност устройствени зони и територии, съгласно действащите устройствени планове и да се съобразява с близостта на обекти подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти и водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, с или без учредени със заповед санитарно-охранителни зони (СОЗ).

3. Реализирането на инвестиционни предложения и мерки в областта на здравеопазването, посочени в Цел 2.2.1 *„Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги"* да се съгласуват със съответната Регионална здравна инспекция (РЗИ), на чиято територия ще се реализират предвижданията.

4. Всички проекти, посочени в Цел 3.2.1, свързани с подобряване качеството и безопасността на питейната вода в населените места от региона, вкл. и изграждането на язовир „Черни Осъм" за питейно водоснабдяване да се съгласуват със съответната РЗИ. Процесите, свързани с изграждането на нови водоизточници да се изпълняват при спазване на здравните изисквания, включително и по реда на чл. 36, ал. 1 от *Закона за здравето*.

5. При реализирането на проекти, свързани с изпълнението на Цел 3.1.1. „Изграждане на нови и подобряване на съществуващи пътни мрежи и жп инфраструктура" в близост до обекти и зони, подлежащи на усилена шумозащита да се извършват необходимите проучвания и обследвания и при необходимост още на най-ранен етап да се предвидят съответните шумозащитни и виброзащитни мерки.

6. При изпълнение на Цел 1.3.1 „Развитие на селското стопанство" да се дава приоритет и да се одобряват предимно проекти, които предвиждат задължително прилагане на добрите земеделски техники.

7. При прилагането на ИТСР на СЗР 2021 - 2027 г. и потенциалните интервенции, произтичащи от нея да се спазват стриктно приложимите разпоредби на Закона за водите (ЗВ) и подзаконовите актове към него и да бъдат съобразени с ПУРБ и ПУРН 2016-2021 на ДРБУ, както и с техните актуализации за периода 2022-2027 г.

8. В случай, че предвидените за изграждане съоръжения от развитието на регионалната инфраструктура, попаднат в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) или в защитени зони по чл. 119а от Закона за водите, следва да се има предвид обхвата на заливане при трите вероятностни сценария - веднъж на 1000, 100 и 20 години, съгласно картите на заплахата от наводнения и при необходимост да бъдат планирани допълнителни мерки за подобряване на защитата им и опазване на водите от замърсяване.

9. При прилагането на ИТСР на СЗР 2021-2027 г. да се спазват съответните забрани и ограничения в поясите на санитарно-охранителни зони, регламентирани от Наредба № 3/2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използване за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

10. При избор на местоположение на проекти / инвестиционни намерения да се вземе предвид разположението на влажните зони, включени в Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013 - 2022.

11. При планиране на инвестиции в областта на ВиК инфраструктурата, приоритетно да се заложат подходящи мерки за зоните на водоснабдяване, където качеството на водата не отговаря на нормите (най-често по показатели „хром" и „нитрати"). Такива мерки могат да бъдат изграждане на нови водоизточници, довеждане на вода от други зони на водоснабдяване, където няма отклонения от нормите и др.

12. При осъществяване на мерките от ИТСР на СЗР 2021 - 2027 г., свързани с транспорт и строителни работи предвидената извънпътна техника да отговаря на мерките, заложени Директива 2004/26/ЕО от 21 април 2004 година относно мерките за намаляване на емисиите на замърсяващи газове и частици от двигатели с вътрешно горене, предназначени за извънпътни подвижни машини, а тежкотоварните транспортни средства трябва да покриват изискванията на екологичните стандарти (EURO) за емисии в изгорелите газове от дизелови двигатели - Регламент (ЕО) № 595/2009 от 18 юни 2009

година за одобрението на типа на моторни превозни средства и двигатели по отношение на емисиите от тежки превозни средства

13. Да се осигури ефективен контрол за прилагането на мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата съгласно чл. 70 от Наредба №1 /2005 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии.

14. Работният режим на строителните и транспортни машини да не допуска работа на празен ход на двигателите.

15. Да не се допускат течове на горива и масла от строителната и транспортна техника, използвана за осъществяване на дейностите по прилагане на ИТСР на СЗР 2021 - 2027 г.

16. При реализация на проекти за развитие на туризма, както и на такива за разкриване потенциала на река Дунав като основен транспортен коридор да се гарантира запазването на природните ценности и да не се допуска влошаване състоянието на екосистемите, които ги поддържат.

17. При изпълнение на дейности, произтичащи от ИТСР, при които има риск от навлизане на инвазивни чужди видове (ИЧВ) в природната среда, да се предприемат мерки за предотвратяване навлизането, ранно откриване и бързо ликвидиране на ИЧВ, както и последващи мерки за контрол, които да са пропорционални на въздействието, съобразени с местните условия и насочени към премахване, контрол на популацията или ограничаване на разпространението на ИЧВ.

18. При изграждане на нови предприятия, индустриални зони и др. да се разгледат алтернативи за разполагането им извън защитени зони (Натура 2000 места), защитени територии (ЗТ по смисъла на ЗЗТ) и други чувствителни зони и да се избере най-щадящата алтернатива по местоположение с оглед предотвратяване / свеждане до минимум на потенциалните въздействия.

19. Периодът на строителните работи в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР при осъществяване на инвестиционни намерения, произтичащи от ИТСР да е извън чувствителните периоди на опазваните в тях животински видове (гнездене, размножаване, хибернация).

20. При изпълнение на цели, мерки и дейности по ИТСР да не се допуска увреждане на културни ценности, като за целта се осъществяват следните дейности при необходимост:

20.1 Провеждане на теренни издирвания на археологически обекти (недеструктивен метод) в потенциалните площадки за изграждане на нови проекти / инвестиционни предложения.

20.2 При регистриране на археологически обекти, предприемане на съответните действия съгласно разпоредбите на Закона за културното наследство (ЗКН).

20.3 При изграждане на нови обекти да се упражнява наблюдение от археолози по време на изкопните дейности, съгласно изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

21. Планирането и изграждането на нови или изменения в съществуващи предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, както планирането на нови строежи, включително изграждането на транспортни пътища, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, където разполагането или нови строежи може да бъде източник или да повиши опасностите или последствията от възникване на голяма авария в тези предприятия/съоръжения да се извършва:

21.1 При осигуряване на безопасни разстояния на предприятието и/или съоръжението до жилищни райони, обекти и площи с обществено предназначение, зони за отдих и където е възможно, големи транспортни пътища.

21.2 Поддържане на безопасни разстояния на предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал или други подходящи мерки до райони с особена природозащитна чувствителност или интерес и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятия, когато е целесъобразно, с цел тяхното опазване.

21.3 Предприемане на допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве, околната среда и имуществото, в случай на съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък и висок рисков потенциал.

22. Своевременна рехабилитация на елементи от пътната инфраструктура, увредени във връзка с реализацията на ИТСР на СЗР 2021 - 2027 г.

Действие към мерки и условия от № 1 до № 22 – Преди всички фази на приемане на документи от бенефициенти по определена отворена процедура по ПРР, мерките ще

бъдат включени в съответните насоки за кандидатстване/указанията към бенефициентите.

I. Мерки за наблюдение и контрол при прилагането на ИТСР на СЗР от ниво2:

1. **На всеки три години от прилагането на програмата възложителят да изготвя доклад по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда** при прилагането на ИТСР на СЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите (МОСВ) за одобряване.

Действие № 23 На всеки три години от прилагането на програмата главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ към МРРБ ще изготвя доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ПРР 2021-2027, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на програмата. Изготвените доклади ще се представят в МОСВ за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ИТСР за развитие на СЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 да се извършват въз основа на индикаторите за оценка на изпълнението, насочени към, околната среда, предвидени в т.6 на проекта на стратегия и допълнителни мерки и индикатори, както следва:

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
Специфична цел 1.1. Повишаване на инвестиционната активност.		
1. Изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони.	Изградени индустриални зони,разширени производствени зони и др. - брой	Бенефициенти Общински администрации
Специфична цел 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда		
2. Реализиране на мерки по адаптация към климатичните промени в секторите „Градска среда“, „Транспорт“, „Води“,	изпълнени мерки - брой	Бенефициенти АПИ ДП „НКЖИ" ВиК дружества

„Селско стопанство“, „Гори“ от Националната стратегия за адаптация и План за действие към нея*.		Общински администрации
Цел 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура		
3. Поддържане на открити и закрити спортни площи, строителство на нови.	Поддържани и построени открити и закрити спортни площи - бр.	Бенефициенти Общински администрации
Цел 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура.		
4. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура.	Изградена нова пътна мрежа и железопътна инфраструктура-км Реабилитирана/реконструирана пътна мрежа - км	Бенефициенти АПИ ДП „НКЖИ" Общински администрации
Цел 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура		
5. Изграждане и рехабилитация на водопроводни мрежи.	Изградена водопроводна мрежа - км Рехабилитирана водопроводна мрежа - км	Бенефициенти ВиК дружества Общински администрации
6. Изграждане и/или модернизация на техническа инфраструктура водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции.	Изградено водоснабдяване -км Рехабилитация на канализационни мрежи - км Изградени канализационни мрежи - км Изградени пречиствателни станции за отпадъчни води - бр. Реконструирана водоснабдителна мрежа-км Изграждане на язовири - бр./куб.м, кв.м. Изградени санитарно-охранителни зони около водоизточници за питейно- битово водоснабдяване - бр.	Бенефициенти ВиК дружества Общински администрации
7. Повишаване на нивата на рециклиране на отпадъци, чрез разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци. Извършване на рекултивация на	Въведени системи за разделно събиране- бр. Изградени инсталации за предварително третиране и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци - бр. Извършени рекултивации на депа за битови отпадъци - бр.	Бенефициенти РИОСВ Общински администрации

депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.		
Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда		
8. Изпълнение на мерки в защитени зони от мрежата „Натура 2000“ от Националната рамка за приоритетни дейности за Натура 2000 (НРПД) за периода 2021-2027 г., планирани за съответния регион.	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им- хектари	Управляващите органи на програмите, финансирани от Европейски фондове, съгласно планирания източник на финансиране в НРПД 2021-2027 г.
Цел 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност		
9. Изграждане на газопреносни и разпределителни мрежи за битова газификация	Изградени газопреносни и разпределителни мрежи - км	Бенефициенти Газови дружества Общински администрации
Специфична цел 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество		
10. Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство.	Възстановени и поддържани туристически обекти с историческо и културно значение - бр.	НИНКН Регионален исторически музей Областни (общински)отчети

* https://moew.government.bg/bg/klimat/mejdunarodni-pregovori-i-adaptaciya/adaptaciya/

Действие № 24: Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ИТСР СЗР за периода 2021-2027 г. ще се извършват въз основа на специфичните екологични индикатори, предвидени в проекта на програма, които ще се отчитат в докладите по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда на всеки три години от прилагането на ИТСР СЗР за периода 2021-2027 г.

25. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Действие № 25: При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве Управляващият орган на ПРР 2021-2027 ще предложи и предприеме своевременни мерки за възможното им отстраняване.

гр. София, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ №17-19
тел. 9405 900, факс 987 25 17 e-mail: e-mrrb@mrrb.government.bg
www.mrrb.government.bg;